

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quęstio 1. Quid significet parabola de sinapi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

episcopi omnibus, & populo edictum scriptum misit, ut tum illum cum eius opinionis fautores impiorum numero ducerent: & si qui liber reperiretur ab illis scriptus, in ignem conijceretur: quo neque ipsius neque opinionis cuius auctor fuerat, vllum monumentum extaret. Quod si quis aliquem librum eius occultaret, deprehenderetur, ac non illico in publicum productum incederet, ut capitis multaretur supplicio.

Si tanta poena librorum Arianorum occultatoribus à seculari potestate est interrogata, quid de auctoribus, euilgatoribus, doctoribus censendum sit, facile cuius promptum est iudicare. Minus enim est pestilentem librum domi occultare, quam impiam doctrinam propalando animarum mortes efficere.

VERSUS 31. 32.

Aliam parabolam proposuit eis, dicens: Simile est regnum cælorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo: Quod minimum quidem est omnibus seminibus: cum autem creverit, maius est omnibus oleribus, & sit arbor, ita ut volucres cæli veniant, & habitent in ramis eius.

QVÆSTIO I.

Quid significet parabola de sinapi?

§. 1. **M**ulta sunt in eo herbae genere, quæ Evangelio accommodari possunt. Plinius, l. 19. Hist. nat. c. 8. Et acerrimum sapore, ignei effectus ac taluberimum corpori, sinapi, nulla cultura, melius tamen planta tralata. Quin è diverso vix est sato semine liberare locum, quoniam semen cadens protinus viret. Vfus eius etiam pro pulmentario in patellis decocto, citra intellectum acrimoniam. Coquuntur & folia sicut reliquorum olerum.

Et lib. 20. c. 22. Sinapi, cuius in sativis tria genera dicimus, Pythagoras principatum habere ex his, quorum sublimè vis feratur, iudicavit, quoniam non aliud magis in nares & cerebrum penetret. Ad serpentium ictus & scorpionum tritum cum aceto illinitur. Fungorum venena discutit. Contra pituitam tenetur in ore, donec liquefcat, aut gargarizatur cum aqua mulla. Ad dentium dolorem manducatur. Ad Vnā gargarizatur cum aceto & melle. Stomacho utilissimum contra omnia vitia, pulmonibusque: Excretionibus faciles facit in cibo sumptum: datur & suspensio. Item comitialibus tepidum cum succo cucumerum. Sensus, atque sternutamentis caput purgat, alium mollit, menstrua & urinam ciet. Hydropicis imponitur: cum fico & cumino tulum ternis partibus comitali morbo. Et vulvarum conuersione suffocatas excitat odore, aceto misto: item lethargicos.

Libro 21. c. 12. florum eius avidissimas apes esse docet. Hæc omnia Evangelio & Christo admirabiliter convenientia omitto. Ea quæ ad rem præsentem faciunt proponam.

§. 2. Parabolam discipulis domi expositam esse non dubito. Duo in sinapi notantur à Christo. Esse minimum omnibus seminibus, deinde maius omnibus oleribus.

An minus sit omnibus seminibus multi dubitant,

papaverum enim, aliorumque minora esse semina: Apud Plinium lib. 7. nat. hist. cap. 10. Sic cupressos semine satas & ipsas. Minimis id granis constat, ut vix perspicere quædam possint: non omitendo naturæ miraculo, è tam parvo gigni arbores. Itaque illud interpretantur *μικρότερον ἐστὶ πάντων τῶν σπερμάτων*, minimum est omnibus seminibus, hoc est, inter minima feminum est. Sed tamen tam Græco & Latino, quam Syro textui vis adferri videtur, non enim paruum, sed minus semen dicitur, & minus est, inquit Syrus, *πρὸς omnibus feminibus*. itaque omnino proprie accipi malim. Dicereque minimum omnium feminum inter Laxana seu olera, non omnia plane, sed ea quæ non modo in caules abeunt, sed quæ arborescunt, seu frutescunt. In his nullius semine minus est. Non est Christus vñs parabola seminis cupressini, non enim in vulgus res nota, at sinapi ubique obuium, & semen passim terebatur. Similia autem nota esse oportet.

§. 3. Facilius est intelligere, quomodo maius sit omnibus oleribus, sit enim arbor, & in ramos extenditur. Refert quidem Herodotus milium, & sesamum in arbores crescere, in prouincia Babylonie, sed non est dubium eorum magnitudinem esse infra sinapi. Maldonatus noster in Hispania ait crescere in arbores.

Thalmud Ierolymitanum tractatu de Angulo agri cap. 7. legitur quidam Simon filius Halaphtha dixisse. Plantam sinapis se habere tantam ut in eius summitatem ascendere possit, ut in ficum. Alius plantam sinapis tres ramos habuisse, quorum vnus curuatus fingulis sub eo laborantibus vñ braculum præfiterit, & feminis tres cabos, id est, medium modium dederit. Tanto in spacio aues multæ insident, ut in illa, quam rex videbat, Daniel. 4. 9.

VERSUS 42.

Et mittent eos in caminum ignis: Ibi erit fletus & stridor dentium.

QVÆSTIO I.

Cur vocat caminum?

§. 1. **G**raecæ articulus utrique voci additur, *τὸ καμίνον τὸ πυρρὸν*. Illud caminum grandem scilicet illius ignis, qui non exstinguitur. Perinde igitur est, ac si dicat fornacem ardentem, qui æterna incendia voluit. Regnum igitur commutat cum fornace, in qua grauissimus est æstus reuoluta in se flammæ, exitu negato. Ostenditur & ex voce fornacis, dicatur non esse, sperandum vllum effugium. Item. lib. 3. cap. 27. Hinc æternas impiorum probat poenas, quemadmodum & gloriam beatorum nunquam desitutam.

§. 2. Tertullianus veram corporum resurrectionem hisce ex verbis probat, quia ait *fletus & stridor dentium*. l. de resurr. c. 35. Ceterum vnde erit fletus & dentium sunt supfrendor in gehenna, nisi ex oculis & dentibus? oculo scilicet plicia. etiam corpore, in gehennam & detruso in tenebras exteriores, quæ oculorum propria sunt tormenta.

§. 3. Contrariam opinionem suam Caluinus producit. [Quod ad Caminum ignis, inquit, spectat, "metaphorica est locutio. Nam sicuti gloriæ est infinitas quæ reposita est Filijs Dei, sensus omnes nostros Caluino longe altius exuperat, quam ut possit vllis verbis expressi: ita supplicium quod reprobos manet, quia incomprehensibile est, pro modulo captus nostri admetaphorice, umbra-"